

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **R. v L.** so sídlom v B., zastúpeného JUDr. G., advokátkou so sídlom v B., proti žalovaným **1/ K. P.** bývajúcemu v B., **2/ I. P.** bývajúcemu v B., **3/ B...**, so sídlom v B., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 19C 184/96, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co 380/04 zo 16. júna 2005 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a.**

Účastníkom **n e p r i z n á v a** náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 31. mája 2004 č. k. 19C 184/96-85 zastavil konanie v časti žaloby, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovaným 1/ a 2/ určenia, že bol vlastníkom stavebných objektov súp. č. I. stojacich na časti pozemku vedenom na LV č. X. ako parcela č. X., zastavaná plocha o výmere X. m² k. ú. B. s odôvodnením, že právoplatný rozsudok Obvodného súdu Bratislava I zo dňa 5.5.1995 č. k. 10C 7/93-87 v spojení s rozsudkom Mestského súdu Bratislava zo dňa 27.3.1996 č. k. 13Co 330/95-144, predmetom ktorého bolo vypratanie súboru totožných nehnuteľností, vytvára z hľadiska identity predmetu konania prekážku veci rozsúdenej podľa § 159 ods. 3 O. s. p. pre konanie o určovacej žalobe. Žalobu o určene vlastníckeho práva voči žalovanému 3/ zamietol z dôvodu, že neboli splnené zákonné predpoklady určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p., pretože žalobca sa domáhal určenia existencie právneho vzťahu za dobu minulé, čo nie je možné. Zároveň zaviazal žalobcu zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ trovy konania vo výške 59.370

Sk k rukám advokáta JUDr. J. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému 3/ náhradu trov konania nepriznal.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozsudkom sp. zn. 6Co 380/04 zo 16. júna 2005 potvrdil rozsudok okresného súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti a vo výroku označil predmetnú nehnuteľnosť správnym parc. č. X. podľa jej identifikácie v žalobe a na LV č. X. k. ú. B.. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ trovy odvolacieho konania vo výške 35.994 Sk k rukám advokáta JUDr. J. do 3 dní a žalovanému 3/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca a žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu ohľadom prekážky veci rozsúdenej. Vyslovil názor, že v danom prípade nejde o totožnosť predmetov tohto konania a konania vo veci vedenej pred Obvodným súdom Bratislava I pod sp. zn. 10C 7/93. Žalobca prípustnosť dovolania vyvodil aj z existencie vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. keď prejednaním veci v neprítomnosti účastníka konania mala byť žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolateľ sa nestotožnil s názorom odvolacieho súdu, ktorý neposúdil dôvod neúčasti právnej zástupkyne žalobcu na pojednávaní konanom dňa 16.6.2005 ako dôležitý pre odročenie súdneho pojednávania.

Žalovaní sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.)

V prejednávannej veci súd rozhodol rozsudkom. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti

rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.), alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Pre posúdenie, či sa v danej veci jedná o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, je rozhodujúci obsahový vzťah rozsudkov súdov oboch stupňov, t.j. rozdielnosť posúdenia práv a povinností v právnom vzťahu účastníkov konania. Pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je významné ani to, ako odvolací súd výrok svojho rozsudku formuloval, ale to, či posúdil práva a povinnosti v právnych vzťahoch účastníkov inak než súd prvého stupňa. V prejednávanvej veci ostalo posúdenie práv a povinností účastníkov k predmetnej nehnuteľnosti v rozsudkoch súdov oboch stupňov rovnaké, preto nemožno rozsudok odvolacieho súdu (aj keď obsahuje opravu zrejmej nesprávnosti v označení parcelného čísla predmetnej nehnuteľnosti) považovať za rozsudok zmeňujúci, ale potvrdzujúci, a teda dovolanie voči nemu podľa ustanovenia § 238 ods. 1 O. s. p. prípustné nie je.

Dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval, a teda ani nevyslovil svoj právny názor, preto nemožno v danej veci aplikovať ani ustanovenie § 238 ods. 2 O. s. p. o prípustnosti dovolania a keďže odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku nevyslovil, že je dovolanie prípustné, ustanovenie § 238 ods. 3 O. s. p. nemožno takisto použiť.

Keďže dovolanie podľa ustanovenia § 238 O. s. p. prípustné nie je, ostávalo súdu s prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ešte posúdiť podmienky prípustnosti dovolania určené v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Dovolateľ predovšetkým namietal nesprávne zastavenie konania pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci, keď tvrdil, že v danom konaní a konaní vo veci, ktorá sa viedla

na bývalom Obvodnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10C 7/93 nejde o totožnosť predmetov konania. Dovolací súd túto námietku nepovažuje za dôvodnú.

Prekážka *res iudicata* (právoplatne rozhodnutej veci), ktorá vylučuje, aby súd vec znova prejednal, je vyslovená v ustanovení § 159 ods. 3 O. s. p. K jej porušeniu dôjde vtedy, ak sú súčasne splnené tri podmienky: 1. začne sa opätovne konať, hoci už bolo vo veci právoplatne rozhodnuté, 2. začne sa opätovne konať medzi tými istými účastníkmi, 3. a o tej istej veci. Podľa ustálenej súdnej praxe o rovnakú (tú istú) vec vtedy, ak ide v novom konaní o ten istý nárok alebo stav, o ktorom bolo už právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka toho istého predmetu konania a tých istých účastníkov. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t.j. o nárok založený na rovnakom právnom dôvode a vyplývajúci z rovnakých skutkových okolností. Pre posúdenie, či je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci, nie je významné, ako bol skutok, ktorý bol predmetom konania, posúdený po právnej stránke. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, keď bol skutok súdom posúdený po právnej stránke nesprávne alebo neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je samo osebe významné, ak majú tí istí účastníci v rôznych konaniach rozdielne procesné postavenie (napr. ak v jednom konaní vystupujú ako žalovaní a v druhom ako žalobcovia).

Predmetom konania vo veci býv. Obvodného súdu Bratislava I sp.zn. 10C 7/93 bol jednak nárok uplatnený K. a I. ako žalobcami na vypratanie súboru objektov nachádzajúcich sa na parc. č. X. , X. k.ú. B. na O. voči žalovanému R. v L. . Tomuto návrhu súd vyhovel z dôvodu, že nehnuteľnosti vlastnícky patriace žalobcom (na základe dohody o vydaní veci) žalovaný užíval bez právneho dôvodu. Súčasne predmetom tohto konania bol aj nárok uplatnený R. v L. ako žalobcom voči K. a I. P. ako žalovaným o neplatnosť dohody o vydaní veci uzavretej podľa zákona č. 87/1991 Zb. dňa 27.11.1991, registrovanej býv. Štátnym notárstvom Bratislava I pod č.R., ktorá sa týkala nehnuteľností postavených na parc. č.X. v k.ú. B. na O.. Tento návrh súd zamietol. V danom konaní bolo teda vyriešená otázka vlastníctva nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohoto konania vo vzťahu k tým istým účastníkom.

Vady vymenované v ustanovení § 237 písm. a/ až c/, e/ a g/ O. s. p. v dovolaní namietané neboli a z obsahu spisu ani nevyplývali, súd sa preto bližšie zaoberal posúdením otázky existencie vady konania podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. namietanej

dovolateľom, ktorá mala spočívať v tom, že odvolací súd mu prejednaním a rozhodnutím veci v jeho neprítomnosti odňal možnosť konať pred súdom, nakoľko pre takýto postup neboli splnené zákonné podmienky.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu a 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom ku skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký procesný postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu jeho procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu v občianskom súdom konaní za účelom zabezpečenia jeho práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O takýto prípad v prejednávanej veci nešlo z dôvodu, že súd prvého stupňa ako i odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní danej veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalobcovi neznemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Podľa ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p. súd pokračuje v konaní aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takeého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Toto ustanovenie sa uplatní aj pri prejednaní odvolania odvolacím súdom (§ 211 O. s. p.).

V danej veci odvolací súd nariadil pojednávanie na 16. júna 2005. Predvolanie na toto pojednávanie bolo doručené právnej zástupkyňi žalobcu 24. januára 2005. Podaním doručeným odvolaciemu súdu 15. júna 2005 ospravedlnila právna zástupkyňa žalobcu svoju neúčasť na pojednávaní z dôvodu, že po telefonáte klienta, ktorý sa dostal do vážnych problémov hroziacich nenávratnou zmenou jeho právneho statusu, musela ihneď vycestovať do zahraničia najmenej na tri dni a z tohto dôvodu požiadala aj o odročenie súdneho pojednávania. Odvolací súd uvedené skutočnosti nepovažoval za dôvody, pre ktoré by malo

byť pojednávanie odročené a prejednal vec v neprítomnosti zástupkyne žalobcu.

Postup odvolacieho súdu bol v tomto prípade v súlade s ustanovením § 101 ods. 2 O. s. p. Toto ustanovenie umožňuje vec prejednať v neprítomnosti účastníka, ktorý i keď bol riadne predvolaný, nedostavil sa na pojednávanie, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Z tohto predpokladu vychádza aj ustanovenie § 119 O. s. p., v zmysle ktorého pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Ak skúma súd, či účastník (jeho právny zástupca) žiada o odročenie pojednávania z dôležitých dôvodov, môže vychádzať iba zo skutočností, ktoré sú mu známe v dobe rozhodovania o tejto žiadosti. Žiadosť o odročenie pojednávania je podložená dôležitým dôvodom vtedy, ak zástupca účastníka tvrdí také skutočnosti, ktoré sú vzhľadom k svojej povahe spôsobilé jeho neúčast' na pojednávaní súdu ospravedlniť, t.j. také, ktoré mu neumožňujú sa na pojednávaní zúčastniť a súčasne sú vážne (dôležité, ospravedlniteľné) z hľadiska objektívneho ako aj subjektívneho (či mohla byť prekážka predvídaná, prípadne odvrátená). Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodnená žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 O. s. p.), posudzuje súd podľa okolností konkrétneho prípadu.

V prejednávanej veci síce zástupkyňa žalobcu požiadala o odročenie pojednávania, avšak dôvod uvádzaný v žiadosti ako „potreba vycestovať do zahraničia minimálne na tri dni pre vážne problémy klienta hroziace nenávratnou zmenou jeho právneho statusu“ bez bližšieho zdôvodnenia a preukázania tvrdených skutočností nepostačuje na splnenie podmienky dôležitého dôvodu pre odročenie pojednávania. Pokiaľ teda odvolací súd v konaní pokračoval aj po obdržaní žiadosti právnej zástupkyne žalobcu o odročenie pojednávania a vec prejednal a rozhodol v jej neprítomnosti, neporušil žiadne ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v ustanovení § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 4 v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd im však náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že nepodali návrh na ich náhradu (§ 243b ods. 4 v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2008

**JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia :